

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

ahaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sementišču (Kraabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kaj hočemo.

Živeti, napredovati hočemo na lastnih tleh kakor drugi narodi. Zelo iskreno pa želimo, da se naš kmetski stan pogina reši in utrdi, naša slovenska narodnost ohrani in ukrepi.

V ta namen zahtevamo od svojih poslancev pomoči: 1. volilni red za deželni zbor štajerski se naj davkeplačilcem v korist prenaredi, torej kmetom na dobro. [Sedaj voli okolo 5000 Slov. Bistričanov, Slov. Gračanov, Mahrenberžanov, itd. 1 poslanca in 55.000 kmetov ljudi ptujsko-rogaškega okraja tudi 1, to je očivestna krivica], 2. okrajni zastopi morajo proč, ali se prenarediti, 3. županom poslovanje se naj olajša, 4. domovinsko pravico naj vsak dobi tam, kder je zadnjih 10 let stalno prebival, 5. občini se naj daje pravica braniti se zoper ženitovanje nemaničev, 6. čezmernemu žganjepitju naj se v okom prihaja, 7. kmetijstvo se naj podpira, zlasti je treba deželnih ali okrajnih drevesnic, kder bi požlahtnjenih dreves bilo po ceni dobiti; tudi živinske soli je treba, 8. na grunte nalagajo preveč doklad (Umlagen) občinskih, okrajnih, šolskih in deželnih, naj bi jih deloma na indirektno dače preložili, od gruntov se sedaj ne more po pravici toliko tirjati, ker pridelki n. pr. vino, zrnje, prejšnje cene nimajo več; 9. Dačni eksekutorji so predragi. 10. V Gradci se naj skliče, kakor v Ljubljani „kmetska enketa“, t. j. komisija mož poštenih in zvedenih, ki bodo preiskovali uzroke propadanju kmetskega stanu ter nasvetovali potrebnih pomočkov, n. pr. da se ustavi pogubno trganje in razkosavanje gruntov, dedno pravo (Erbrecht) prenaredi, snovanje nerušljivih kmetskih posestev umogoči (kmetski domovi, Heimstätten, ki bi se ne smeli trgati, ne z dolgovi preoblagati in če bi prišli na eksekutivno dražbo, jih lahko občina za izdražbeno ceno prevzame za vdovo ali sina zapravljivega gospodarja, da posestvo ne pride tujcem v roke, ampak pri rodbini ostane), poplačanje sedanjih

dolgov s pomočjo deželne hypotekarne banke v obrokih sklenoti, zopetno preveliko zadolženje zabraniti; 11. naposled naj se dovolijo trgovskim zbornicam podobne kmetske zbornice, kder bodo se le kmetje posvetovali o potrebah kmetskega stanu.

B. V narodnem oziru mora se skrbeti, da cesarska postava o enakopravnosti vseh narodov v Avstriji v šolah, uradih in javnem življenju obvelja tudi za Slovence na Štajerskem. Žato morajo poslanci gledati na to, da se na Slovenskem nastavljajo le takšni učitelji, profesorji, uradniki, kateri znajo dobro nemški in slovenski. Šole višje in srednje, potem učiteljske v Mariboru, naj so tako urejene, da bodo dijaki ob konci šolanje popolnem znali nemški in slovenski.

Ljudske šole morajo za slovensko deco biti slovenske t. j. učitelj mora z deco govoriti slovenski, rabiti slovenske bukvice. Vendar o pravem času se naj tudi začne s pomočjo slovenščine učiti pametno nemški jezik, čegar znanje nam je toliko koristno in potrebno.

C. Zdravnikov na deželi zelo pomanjkuje, odkar so zdravniške šole v Salzburgu odpravili. Tukaj treba pomagati.

Vsaki volilni okraj ima še svoje posebne želje, na katere naj volilci poslance sami opozorijo.

Slovensko društvo bode, ko se volitve volilnih mož začnejo, nasvetovalo samo takih kandidatov, ki so voljni in zmožni gori napisane želje kmetskemu stanu in slovenske narodnosti v korist v Gradci podpirati in za nje potegovati se. Dragi Slovenci, volite torej le zanesljivo poštene in domoljubne slovenske volilne može.

Ne verujte mestnim liberalcem, zapeljivcem. Ti vas le žalijo, kedar vas s šnopsom, denarjem, strahom, vabijo na svojo liberalno, nemško stran. Imajo namreč to zaukazano iz Gradca. Liberalna nemška stranka propada

tudi na Štajerskem. In če grajščaki jih zapustijo in kmeti jim hrbet pokažejo, potem zgubijo večino v deželnem zboru in 23letnemu nesrečnemu liberalnemu gospodstvu na Štajerskem je konec storjen.

To vedo liberalci prav dobro. In zato se branijo na vso moč. Stojte torej trdno na slovenske, konservativnej strani, kakor pri zadnjih dveh volitvah. Le tako rešite svoj stan in narod. Če zmagajo zopet liberalci, tedaj ostanejo gori navedene naše opravičene želje le na papirji in kmetski stan na Štajerskem bode 6 let propadal, kakor sedaj, za Slovence pa bi nastopil silno nevaren in žalosten čas! Varujmo se tega, rešimo se. Čas je sedaj ugoden in prilika dana!

Zakaj priporočamo Slovencem g. barona Goedelna za poslanca v Gradec.

Slovcem sovražna Tagespošta je namignila, kakor da je slov. bistriški A. Stieger od nemčurjev in liberalcev izbrani kandidat. Torej bi se Slovencem kakor nekdanj Seidl-Brandstetter, zopet dva trda Nemca ponujala za poslanca v Gradec, namreč Jos. Schmiderer pa A. Stieger.

Možakarja sta se v perji rodila in pri polnih skledah svojih staršev, ki so se od slovenskih žuljev obogateli, izgojila pa slovenski se ni nobeden prav naučil. Onedva ne ljubita Slovencev, vselej sta tam videti, kder nas zaničujejo in psujejo, gorita le za nemštvo.

Zato je pa politična nesramnost in prav nemška nadutost, da se drzneta Slovencem priti ponujat se za poslanca. Delata za sebe po okrajnih zastopih in številnih agentih pa le par nemškutarjev jima hopne v koš, pravi, pošteni Slovenci ju ne volijo. Ti bodo volili svojega dr. Radaja in barona Goedelna.

Prvega pozna vsak količkaj zaveden Slovenec v celem volilnem okraju. Drugega pa naj priporočijo sledeče vrstice.

G. baron Goedel je sicer sedaj visok gospod in imovit mož, pa to je postal po lastnej marljivosti in zvestem deloma težavnem in nevarnem službovanji. Rodil se je na posestvu svojega očeta na Hrenci pri sv. Petru pod Mariborom, šolal tukaj pa v Gradci in Dunaji, služboval v Istriji, Ogorskem, Italijanskem ter naposled kot finančni prokurator na Dunaji. L. 1866 bil je višji oskrbnik vojakov v generalnem štabu nadvojvode Albrehta, se udeležil bitke pri Custozzi ter otel vojno kaso čez planine na Tirolsko. Bil je zato odlikovan z visokimi redi in postal baron. Služil je cesarja 40 let in stanuje sedaj v Mariboru v lastnej hiši. On govori tudi slovenski in hrvaški.

L. 1879 smo ga Slovenci izvolili v Mariboru, Konjicah in Slov. Gradci v poslanca za

državni zbor, kojemu je bil izbran za podpredsednika. Na Dunaji se je držal zmiraj Slovencev, kakor nam je obljubil in se za nas potegoval, o čemur je „Slov. Gosp.“ uže poročal. Zlasti obžaloval je štajerske kmete, zakaj so dali neumno grunte po liberalnih cenilnih moževih tako visoko vcenjevati, da morajo se daj večji gruntni davek plačati.

Uže radi tega zasluži baron Goedel, da mu tudi poslanstvo za Gradec ponudimo. Vendar imamo še drugih uzrokov.

Kakor iz povedanega razvidno, je baron Goedel visok mož: znan in čislán v cesarskej hiši, pri ministrih, generalih, visokih gospodih na Dunaji in v Gradci. Vsled tega on tudi marsikatera vrata odpre, katera so Schmidererju in Stiegerju vedno zaprta. On lahko pomaga marsikomu, kder sta Schmiderer in Stieger v kljub bogastvu le uboga siromaka. No in baron Goedel je toliko blagega srca, da je uže mnogokrat Slovencem pomagal. V dokaz le par dogodkov: Enkrat so morali vojaki našega 47. regimenta hipoma z domi, da bi šli v Istrijo stražit pomorskih solin, to pa sred leta, ko je največ dela, baron Goedel gre, poprošen od dr. Radaja, k vojnemu ministru, ki takoj vse ustavi.

Pred par leti je toča in ploha grozno oškodovala slov. bistriški okraj, baron Goedel hiti k cesarju in izprosi 8000 fl. Stieger še niti povečanja kavalerijske kosarne ne izprosi.

Lani so prišli možje iz Cirkovec poizvedavat v Maribor, kde je baron Goedel na Dunaji najti. Povedalo se jim je. Gredo na Dunaj in s pomočjo barona Goedelna pri vojnem ministru res izprosijo starši, da je sin od vojakov odpust dobil, za kateri so drugod zastonj prosili.

Takšnih dogodkov je mnogo, pa ne gre objavljati jih. Sploh baron Goedel je že dolgo časa Slovencem naklonjen ter stori in pomaga kderkoli more. Zasluge dr. Radajeve pa itak poznajo posebno župani mariborskega okraja. Temu nasproti sta Schmiderer in Stieger res siromaka. Za Slovence itak srca nimata, sta trda Nemca in če se pobahata s par stezami, tako vsi vemo, da ni šlo nič iz njih žepov. Deželno podporo za sv. Jakobsko cesto, za cesto od Bistrice do železnice in od te do Pečke pa je dr. Radaj v deželnem zboru iztrgal. Poslanec Schmiderer namreč zvečinoma molči in le takrat zine, kedar zamore s svojim velikonemškim „Hamrom“ po Slovencih kresati. Zatorej je prav smešno, če se Stieger in Schmiderer s cestami kde ponašata. To nas spominja na vrana v basni, ki se je s tujim perjem nakinčal.

Le slepi nemškutarji morejo Schmiderer-Stiegerju glas dati, Slovenci izvolijo Radaja-

Goedelna! Slednjega še zato, ker tako djanski na laž postavimo nemškutarje, ki nam očitajo, da Nemce sovražimo. To ne more biti, ker poštenega, pravicoljubnega, Slovence prijaznega Nemca celo za poslanca izvolimo.

Gospodarske stvari.

Nekaj o hmeljarstvu.

Dragi hmeljarji! Gotovo se še bode marsikateri od Vas, ki ste bili pri zborovanjih južnoštirskega hmeljarskega društva leta 1881 in 1882. nazoči, spominjal, kako da sem Vam razlagal o hmeljarstvu in Vam posebno priporočal, hmelj ne blizo sadnega drevja, ne blizo hiš in ne blizo drugega poslopja saditi, kajti to vse pripomore, da se na hmelji peresne uši in drugi mrčes zaredi. Ravno tako zelo škodujejo: razno grmovje, posebno češmin ali bobkovina (Berberitze), bezeg, jagnedi in hrasti, ako blizo hmelja rastejo. O tem se vsak lahko prepriča, ako si to imenovano grmovje in drevje natanko ogleda; našel bode različni mrčes v neizmernem številu, kateri se potem na hmelj preseli in tam lahko veliko škodo naredi. Umni hmeljar, kateri bi rad dosti hmelja pridelal, ne bo tedaj takega grmovja in drevja blizo svojega hmeljišča trpel, ampak ga bode posekal, ker dobro ve, da si s tem veliko škode odvrne.

Takrat sem Vam tudi pripovedoval, kakšni veliki razloček je med takim hmeljiščem, kjer se je globoko rigolalo ali štihalo, in pa med takim, kjer se je samo s plugom oralo. Marsikateri hmeljarji mi takrat niso hoteli verjeti, ter so govorili: to je vse eno, če za hmelj štiham ali orjem, hmelj bo vže rasel, kakor fižol ali kaj takega, samo malo paziti je na njega treba. Dragi moji! To ni vse jedno in tistim, ki so tako storili, še jim bode zelo žal. Znano mi je tudi, da so nekateri hmeljari rekli, jaz imam eno njivo, kjer mi nič noče rasti, zdaj sem pa tam hmelja nasadil, ta bo že rasel. Pojdimo in pogledjmo si taka hmeljišča, katerih hmeljari niso hoteli tako obdelati, kakor hmelj zahteva. Zdaj, ko smo skozi celi mesec junij imeli neugodno vreme, se vidi vrednost dobro storjenega dela in vsak se lahko prepriča, da hmelj v dobro rigolanej zemlji nasajen veliko lažje premaga neugodno vreme in tudi peresne uši in drugi mrčes. Zdaj se tudi vidi, da ni dobro, ako se hmelj v močvirnih krajih sadi.

Pri našem hmelji se je letos posebno veliko peresnih uši pokazalo in marsikateri hmeljar bi gotovo rad znal kaki pripomoček, s katerim bi peresne uši in drugi merčes pregnal. Najboljše je, če še perje z žajfnico umiva, ali pa če se galun (Alaun) v topli vodi raztopi in sicer na vsak liter vode se vzame en deka ga-

luna; potem se pa hmelj s to vodo škropi. Na Angleškem se marsikatero leto pripeti, da peresne uši in drugi mrčes v celih okrajih hmeljska polja ugonobijo. Te vrstice sem zaradi tega spisal, da Vas hmeljare opominjam na dobro delo, kajti lenoba ne najde nikjer plačila.

Jan. Hausenbichler.

Letina ob konci junija kazala je slabše kakor vzačetku, to pa zavoljo deža; žita so mnogo polegla, pšenica bo srednje plenjala, rž tudi, ječmen bolje, oves najbolje. Sena je mnogo skvarjenega. Na Ogerskem so setve si opomogle; trs ni mogel dobro cveteti, smod je veliko škodoval, grozdíči so cusravi, le v Dalmaciji lepi. Sadovni sad močno kaplja z dreves. V Mariboru snujejo zadrugo za prodavanje sadja. Trsna uš širi se hudo v Istriji pa na Hrvatskem posebno okolo Kraljevca. Hmelj slabo kaže na Štajerskem, dobro na Českem.

Sejmi. 21. jul. Arvež, Buče, sv. Marjeta na Dravskem polji, pa na Pesnici, Oplotnica (sv. Barbara), Vitanje, 22. jul. Ivnik, sv. Helena, Malo Radinje, Maribor, Orešje blizu Brežič, 24. jul. Laško, 25. jul. Kozje, Lipnica, Žavec, Črmožiše, Slov. Bistrica. 26. jul. sv. Ana v Slov. goricah, Frauheim.

Dopisi.

Iz Celja. (Nemška olikanost?) V noči od petka do sobote so napravili nemški dijaki iz Dunaja, Maribora in Celja pred okoličansko slovensko fantovsko šolo grozovit škandal. Zmirjali so Slovence s psovkami, ki jih ne moremo objaviti, začeli trupati po oknu mestnega tajnika, ki prebiva v tej hiši. Med tem se sliši klic v sosedni hiši rekoč: „pustite tega mestnega tajnika — ta je Nmec“. Tako ropoče druhal celo uro, od pol ene do polu dveh popolnoči. Policieje ni blizo. Po ovinkih pošlje nekdo iz hiše po žandarje, ki tudi pridejo in glavnega rogovileža: Gassenbauerja zaprejo. Ta je absolviral glasovito dunajsko učiteljsko pripravnico — Lehrerpädagogium — tudi nek mariborski učiteljski pripravnik Lang in kakor se čuje več celjskih nemških gimnazijalcev je bilo poleg. Celemu celjskemu mestu je znano, da je to druhal nek tukajšnji rogovilež vpijanil in podšuntal, naj vznemirjajo nemčurski pobalini slovenske dijake, prebivajoče v poslopji slovenske šole. Priče pa tudi dokazujejo, da v trenutku, ko so prišli žandarji razganjat nemškutarke rogovileže, so zbežali navzoči nemški dijaki v nasprotno dvorišče, ki se je za njimi zaklenilo. — Vprašali bi le še slavno vlado, ali bo v prihodnje skrbel, da bomo mi, ki smo zvesti Avstrijanci, ki plačujemo davke, ki se nam nalagajo, mir imeli pred temi zdvijanimi pobalini?

Od sv. Jurija pod Tabrom. Letos je pravo ognjeno leto za našo faro, kajti trikrat je že gorelo in sicer 25. marca, 17. junija in 7. julija t. l. Že nekaj dni pred 7. t. m. je bila huda vročina, da je vse omagovalo i omenjeni dan, pondeljek, je toplomer vže dopoldne črez + 20° R. v senci kazal. Okolo 3 ure popl. se privalijo sem izza Dobrovlja rujavočrni oblaki in kmalu začne huda nevihta razsajati. Naenkrate se močno zabliška in treščiči skoro ob enem. Ne dolgo se vže zvon oglasi naznanujoč ogenj. Treščičilo je v hišo Jerneja Klinarja, po dom. Kraševca; nesreča i nevarnost je bila velika, ker cela vas je većinom a z lesenih i s slamo kritih hiš. Kmalu je bila domača brizgalnica tam in pa brž tudi sosedne: gomilska, grajska in vranska. Tem in pa vrlemu obnašanju domačega g. župana Južne se je zahvaliti, da ni nesreča bila hušša. Kakor je že v zadnjem „Slov. Gosp.“ poročano bilo, je strela ubila tudi 18letno cvetočo deklico Anastazijo Krašovec, sestro hišne gospodinje. Ko se je hudo vreme približevalo, je revica s tovaršičo deklo domov šla in se stran hiše pri svinjakih pod streho vsedla, da bi se ohladila. Tovaršiča je nekaj od nje sedela. Ko je treščičilo, je del iskre ravno nad njo v slamnato streho šinil in en del v njo, da je kar obležala. Tovaršičo je le nekaj omotil, pa se je kmalu zavedla. Mrtvo revico so prenesli na sosednje dvorišče in poskušali na vse načine oživeti jo, a vse zastoj. Ko črez nekaj časa zdravnik pride, potrdi, da je mrtva. Res tužno je bilo gledati. Ljudem so solze v oči silile, ko smo nesrečno „Taziko“ pokapali. — Drugi dan torek, 8. t. m. je toča popoldne v okolici Gomilskeje in Grajskeje vasi strašno klestila, voda Volska je pa zjutraj veliko škode naredila ter sena odnesla in travnike poplavila. Prejšnjo noč se je namreč na kranjsko-štajerski meji oblak vtrgal in male potoke strašno napel. Kmetovalca toraj letos pri nas res srečstiska. Žito je srednje. Sadja, razun črešenj, jabelk i nekaj hrušek i orehov ne bo veliko, tudi hmelj ne kaže dobro, ker ga uši zelo nadlegujejo. — „vl.“ —

Od Save. (Volilni shod) v Globokem 29. p. m. vršil se je v najlepšem redu. Ljudstva je bilo mnogobrojno zbranega, iz Globokega, Pišec, Artič, Sromel, Zakota, Zdol, Vidma in Kapel. Celo Bizelanci so se bili v precejšnjem številu pokazali. Če so bili od Brežke gospode poslani, ali so iz lastnega nagiba prišli, to nam ni znano. Izvoljeni predsednik posestnik Urek iz Globokega je zborovanje ob 4 odprl, ter navzoče volilce pozdravil. — Naš kandidat ces. svetovalec Jerman je potem v eno uro trajajočem govoru svoj program razlagal. Njegov govor bil je izvrsten. V razumljivih besedah kazal je kaj namerava

nemško liberalna in kaj konservativna slovenska stranka. V jedrnatih in kratkočasnih prilikah nam je razlagal, da moramo biti vrli sinovi svojega rodu. Nismo kmalu slišali ves naš program v tako kratkih potezah. Ko bi bil Šnideršič navzoč, iz hlač bi pal. Od Bizelancev ni ne eden le žugnil kake besedice, tako so bili ugnani od tehtnih besed Jermanovih. On jim je s krepkimi in neovrgljivimi besedami spridenost stranke ktere se oni držijo, v oči dokazal. Jermanov govor je dosegel sijajen uspeh. Vsi možje so ga pazljivo poslušali, in videlo se je vsakemu na obrazu, da zrno ni padlo na skalnata tla. Za Jermanom dokazoval je g. Tanšek krivičnost volilnega reda. — Potem je še notar g. Veršec priporočal Jermana za kandidata, ki je bil z navdušenjem jednoglasno sprejet. Predsednik se je potem zahvalil za obilo udeležbo ter zborovanje sklenil. Hvaležno omenimo, da se je vladni komisar vrlo obnašal, kar pri nas ni vselej navadno.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar so po južni železnici se vozili v Polo in tudi nazaj. Po nekaterih štacijah so jih prišli Slovenci z živjoklici pozdravljat, posebno odlikovali so se v tem vrli št. Iljčani, stražarji slovenski v gorica h Slovenskih. Cesarjevič Rudolf pa je nad Maribor potoval v Celovec, kder je slovesno odprl muzej (znanostno hišo) Rudolfinum, potem dalje nad Insbruk, Saleburg k cesarici v Ischelnu. — Za mornastvo bodo ministri več denarjev tirjali. — Koroški Slovenci postavijo pri volitvah več kandidatov: v beljaškem okraji notarja barona Martina, v šmohorskem kmeta Šnabelna, v borovskem župana Štiha, v podjunski dolini A. Einspielerja in A. Otiča pri Rudi, če bi Sajevice ali Murija menje kazalo. Konservativni Nemci se pa kaj lenobno spravljajo na delo; še le jeseni mislijo izdajati svoj list. — Dijaki srednjih šol izpuščeni so na počitnice; na Štajerskem so slovenski dijaki silno veliko prestati morali od nemških profesorjev, da bodo državni poslanci vlado pozneje vprašali, zakaj se to trpi. — Moravski deželni zbor je izvolil 4 Nemce pa 2 Slovana v deželni odbor, čeravno je teh trikrat več kakor onih. — Italijani zahtevajo za južno Tirolsko poseben oddelek deželnega odbora. — Hrvatski sabor je sprejel postavo, da smejo sodniki odstavljani biti in potem bil odložen do 21. augusta.

Vnanje države. Kolera prihaja na Francoskem čedalje bolj strahovita, v Marseille in Toulonu je 100000 in 60000 ljudij pobegnolo, od ostalih pa umeje vsaki den po 20 — 30 za kolero. Dva milijona podpore je dovolila ne-

srečnim mestom zbornica poslancev. Vkljub temu so Parižani 14. t. m. dobre volje obhajali 95letnico republike in grdo razsajali. Veselje kalil jim je nek drzen Prajz, ki je nemško zastavo razobesil, Francozi planejo v hišo, polomijo vse v njej in zastavo raztrgajo. To kaže, kako silno sovraži Francoz Nemca. — Cesar Viljem došel je 15. t. m. v Gostinske toplice, za ruskega pripravljajo grad v Varšavi. — Bolgari dobili so v osebi pisatelja Karavelova novega ministra. — V Bukareštu prišlo je do silnega tepeža med privrženci ministrov in njihovimi nasprotniki. — V Egiptu pričakujejo Mahdija uže nestrpljivo, da zapodi Angleže, katere čez vse sovražijo, ker grozno Egipčane tlačijo. — Kitajci se baje le pripravljajo na resen boj zoper Francoze!

Za poduk in kratek čas.

Kdo hoče Štajersko raztrgati!

V Gradec smo Slovenci uže veliko milijonov goldinarjev splačali. Hvaležnosti malo od tam dobivamo. Zadnji čas začeli so nas ondaj še močno sovražiti. Precej krofast nemški liberalci je djal: „und wenn die Forderungen der Slovenen noch so gerecht wären, wir bewilligen ihnen nichts“, t. j. ko bi tirjatve Slovencev kolikor bodi pravične bile, mi jim ne dovolimo nič. In pri šulferinskeje svečanosti o binkoštih v Gradci je Bareuther kričal: „hinaus mit den slavischen Verräthern“, t. j. proč s slovanskimi izdajalci. Slovenskih poslancev enemu se je razločno reklo, da 450.000 štajerskih Slovencev treba potlačiti, iztrebiti, uničiti, ponemčiti. Zakaj? Ker tako zahteva veliko-nemška politika, ki hoče prajzovsko Nemčijo raztegnoti do Trsta in Fiume (Reke) ob Jadranskem morji. No, in take izdajalske misli širijo nemški liberalci, freimaurerji na vso silo. Če oni Slovencem priporočajo nemški učiti se, ne delajo tega iz dobrega namena Slovencem pomagati, na opak, oni delajo to le, da ljudi zbegajo, oči njihove proč odvrtačajo, da nebi zapazile, kam prajzovski pes taco steguje, namreč tje, da bi našemu cesarju zopet nekaj dežel proč vzeli in Prajzom zašopali. Zato „šinfajo na našega cesarja“ in učijo ljudi isto delati, kakor so uže sodnijske preiskave pokazale, zato rogovilijo s prajzovskim šulvereinom, zato razsajajo s puntarskimi „črno-rudeče-žoltimi cotami“ zato jih v oči bode cesarska zastava pa tudi slovenska. Kajti dobro vedo, da smo Slovenci svojemu cesarju zmiraj zvesti in vdani.

Sploh nemški liberalni kričači so zvezani s prajzovskimi velikonemci. Oni komaj čakajo, da bi naše cesarstvo razdrli: Gališko in Bukovino hočejo odcepiti od nas, tudi za Dalma-

cijo, Bosno in Hercegovino jim ni mar, le da bi ostale nemško-česke in slovenske dežele brž prišle „in den engsten Anschluss an Deutschland“. Slednje besede je celjski Foregger javno izbruhnil na Dunaji, v Celji in Slov. Bistrici.

No, in liberalci še očitajo sedaj Slovencem, da hočemo Štajersko raztrgati? Menda se bojijo, da nebi potem cele Štajerske mogli Prajzom predati? Oni, ki so l. 1868 cesarstvo razklali, nimajo pravice kaj očitati nam, ki hočemo vse svojemu cesarju ohraniti! Ko bi toraj res Slovenci hoteli Štajersko raztrgati tako bi še vendar cesarju vsi kosi ostali. Če pa prusaki Štajersko zašopajo Prajzom, tedaj pa avstrijski cesar zgubi celo deželo. To je velik razloček.

Vendar, kar Slovenci hočemo, to se ne reče trgati Štajersko, ampak politične gospodske tako nastaviti, kakor bi nam bolje kazalo. Želimo namreč v Maribor ali Celje dobiti oddelek graške namestnije (Statthalterei-Abtheilung), da nam nebi trebalo vedno v Gradec hoditi. To pa želimo še posebno zato, ker v Gradci Slovence sovražijo, ker tje le plačujemo pa nič ne dobimo, ker tam za nas pravice ni.

To pa se ne reče trgati Štajerske. Ta ostane cela kakoršnja je. Saj imajo Italijani v južnem Tirolskem tudi svoj namestnijski oddelek v Tridentu pa nihče ne reče, da so deželo raztrgali. Pred 24 leti so nam dovolili slovensko škofijo v Mariboru in odtrgali 8 dehantij od graške škofije. Je li zavoljo tega Štajerska od Sobote nad Spielfeld do Radgone počena? Nekdaj smo imeli v Mariboru pridnega „Kreishauptmanna“, ki je Slovence vrló zagovarjal in branil proti grajščakom. Zakaj bi zopet ne dobili namestnijskega svetovalca v Maribor, ki bi ne bil samo tukaj okrajni glavar, ampak vse okrajne glavarje spodnje štajerske prvi nadzoroval namesto Kübeka v Gradci? Moral bi znati slovenski in bržčas bi bil sam rodom Slovenec. Ta bi gledal na to, da se Slovencem bolje godi, zlasti bi nastavljal domačine, torej slovenske župnike, učitelje, profesorje, uradnike, inšpektorje, zdravnike, inženirje itd. Sploh sedaj Slovencem škodljivi upliv iz Gradca bil bi oslavljen, Slovenci bi si pomagali kakor Italijani na Tirolskem, a Štajerska bi cela ostala.

Je li škofija v Mariboru na škodo mestu? Ne, ampak le na korist. Veliko tisoč goldinarjev ostane v mestu vsako leto. Jednako na korist in čast mestu bil bi oddelek c. k. namestnije. In goldinar lahko stavimo proti počenej desetici, da bodo Mariborčani in Celjani še trgali se zanj, kedar bo resnica.

Vendar to ne bode niti kmalu niti lahko šlo, ker so v državnem zboru Čehi temu nasproti in Poljaci; brez teh pa ne gre. Dalje Slovenci ne bomo tako nujno tirjali, če se v

Gradci spametvajo in tam pravico najdemo. Do tega imamo veliko upanja, če zmagajo konservativci.

Iz rečenega se vsak Slovenec lahko sam prepriča, da kričanje nemčurjev: „Slovenci hočejo Štajersko raztrgati“ druga ni, kakor strašilo liberalcev za nevedne ljudi. Recite jim torej: „Slovenci hočemo pravice v Gradci, če ne, tirjamo poseben namestnijski oddelek v Mariboru. Če pa ste nam rajši zopet pravični v Gradci, ostane, kakor je! Štajerske nihče ne trga pač pa jo hočejo liberalci in freimaurerji celo ukrasti našemu cesarju in jo zašopati v pangermansko mavho prajzovsko!“ Tako je! Vse drugo je zvijača in laž. Desterniški.

Smešnica 29. Babek: Sedaj morajo Slovenci pri volitvah zmagati, hočejo ali nočejo! Bobek. Zakaj? Babek: Nu vidiš, ali nisi čul, kako so slov. bisterški zapeljivci nemškutarje na deželi z denarji, šnopsum zapeljali, da so ti začeli „cesarja šinfati“, žandarje napadati in so zaradi tega morali v kajho? Bobek. Čul sem. Babek: Nu, vidiš, če bodo bistriški, celjski, ptujski in mariborski gospodje tako naprej delali, spravijo nam vse nemškutarje še pred volitvijo v kajho pod ključ, Slovenci smo potem sami doma in moramo zmagati. Bobek. Aha, tako je! Kdo bi bil to prej mislil!

Razne stvari.

(Zahvala). Njih ekscelenci mil. knezoškofu Jakobu Maksimilijanu za velikodušni dar 50 fl. za popraviljanje cerkvenega zvonika pri sv. Martinu v Rožni dolini izreka najsrčnejšo zahvalo cerkveno predstojništvo.

(Toča) je 8. t. m. v Apački fari od Schöpfendorfa in Marchersdorfa čez Muro sekala, nevihta je hrame rušila.

(Iz Hošnica) nam piše prijatelj, kako Slov. bistriški nemčurji polo pošiljajo za podpisovanje, naj bi volitev deželnega poslanca bila v Bistrici, menda v kleti Stiegerjevej. Toti politični tepci ne vedo, da postava zaukazuje volitev v Mariboru tako, da tega še niti ministri ne morejo preurediti.

(Slatinska posojilnica) daje od vloženih denarjev 5‰, in tirja za posojila 6‰.

(Strela udarila) je pri sv. Jurji na Šavnici v g. Stramičevo hišo, ki je pogorela z gospodarskim poslopjem vred.

(Zdravnika) želijo si v Ločah, ki bi po človeški računil in bolnikom dajal zdravil, ktera bi pomagala.

(Varujte se liberalnih zapeljivcev) iz mest, posebno iz Slov. Bistrice, Celja in Maribora. Sv. Martinski župan Vrečko, brat uže zaprtega Šturma, je bil od žandarjev s tremi pajdaši v preiskovalni zapor v Celje odgnan. Bistriški Stieger se trese ko šiba na

vodi in se v Tagespošti skuša oprati, češ, da ni nič kriv št. Martinske rabuke, kakor mu slov. listi baje očitajo. Bržčas ga je v to pripravo poročilo v „Slov. Narodu“, da je Vrečko (Sturm) vpričo žandarjev baje kričal: „glejte, sedaj ženejo nemčurja, pa sem moral tako delati, ker me je plačal“.

(Volilni shod) v Makolah je preložen, ker bodo v kratkem primerne prostorijske razpolaganje; oni v Planini pa se bodo vršil 20. t. m. v g. Gorisekovej gostilni.

(Celjski nemčurji) uže čutijo, da propadnejo pri volitvi za okolico, zato so hoteli v Levičnikovo krčmo po zvijači zmuznoti, pa vrli Slovenec jih je z dolgim nosom odpravil; zopet drugi nemčurji se potajajo ko lisjak, češ: „oj, jaz sem tudi Slovenec“, ali, „no bodimo si dobri ko prej“. Lažejo pa po navadi n. pr., da bodo knezoškof 14000 fl. od okolice tirjali, če ubogi nemčurčki propadnejo. Vse to je celjsko-liberalna laž, da jo lahko vsak ošlata.

(Celjski lisjak) se iz resnice norca dela, kuje sam dopise, kar se iz goropadnih pomot vidi. Tako ima dopis od sv. Lenarta v Slov. goricah (?). Žlabudra o zborovanji Slov. društva v „Heudorfu“ ne vedoč, da je vas Senarska, dalje zasramuje naše vrle kmete češ, da je eden č. g. Raiča za blagoslov prosil pa ni dobil, ker je g. poslanec uže na železnici v vagonu sedel in mu torej obljubil iz Dunaja ga poslati. No, od Senarske do bližnje železnice je 3 ure daleč.

(Iz Šmarije) se nam piše, da sta 29. p. m. v krčmi pri Jagodiči nek stotnik in nek adjunkt prepir imela zavoljo narodnosti in g. Zamola, ki se je za Slovence potegoval, kar napala, adjunkt ga je iz hiše vrgel.

(Prajzovsko himno) znano „Wacht am Rhein“ dajo nemčurji sedaj nalašč kder le mogoče zagosti. V Kozjem so lani na cesarjev god jo 19krat godci, se ve dobro plačani, morali „plozati“.

(V Črešnovce) pri Slov. Bistrici so prišli Stieger, Pitschl, Spess, Fritz 5. t. m. in grdo pomagali, da so Slovenci propali pri volitvi v občinski zastop v vsakem razredu za 2—3 glase. Novi zastop je torej pod jerobstvom Bistričanov. Ti so zvečer veselja pijani v mestu žvekali: „morgen wird in St. Martin den Windischen und Pfaffen heimgeleuchtet werden.“ No, Bog je bolj obrnil pa dokazano je, kako so Bistričani vse naročili in za kar bodo tudi še kaznovani.

(Župan v Pretreži) slov. bistrškega okraja je nemčurski pečat: Ortsgemeinde Pretresch zamenil z narodnim „Pretrež“. V Bistrici so se vé jezni na slovenske župane ter jih ima posebno neka ponemčena žaba tam za „Vi slovenski büki“ pa to drami le bolj Slovence k zavesti. Slava pretrežkemu županu!

(Pomiloščenih) je 150 kaznovancev. med temi 9 v Gradci, 10 v Ljubljani.

(Mariborki dijaki) so v čitalnici 15. t. m. zabavni večer na konci šolskega leta napravili. Bilo je prav veselo. Počastil je mlade gospode tudi profesor Šuman.

(Spremembe v Lav. škofiji.) Č. g. Očgerl gre za kaplana k sv. Benediktu, č. g. Bauman kot provizor k D. Mariji v puščavi, č. g. Nachtigal kot provizor k sv. Ožbatu. Čč. gg. novomešniki so nastavljeni kot kaplani: Fr. Črnenšek pri sv. Antonu v Slov. goricah, D. Matek v Slov. Bistrici II., V. Mikuš pri sv. Petru pod Mariborom, Fr. Simonič v Pod-sredi. Razpisana je stolna dekanija do 8. avg. D. Marija v puščavi do 30. julija in sv. Martin pri Gornjem gradu do 6. avg.

Listnica uredništva: Več dopisov prihodnjč, dopis iz Rogaca, od sv. Ane v Slov. goricah, sv. Jurija na Šavnici prihranimo za Cerkv. prilogo, č. g. Karba ni pisatelj sestavkov v Cerkv. pril. „Agenda za organiste“. Dopis iz Ormoža v Gosp. prilogi. Hvala vsem!

Loterijne številke:

V Gradci 12. julija 1884: 74, 41, 5, 3, 70
Na Dunaji „ „ 56, 86, 28, 63, 52

Prihodnje srečkanje: 26. julija 1884.

Razglas.

Dne 10. julija t. l. so se hmeljišča gospodov Koljšek in Zanier v št. Pavlu pri Proboldu od neznanih zločincev zelo pokvarila; nad 1200 najlepših hmeljskih rastlin se je podrezalo. Poškodovana gospoda imata toraj vsled tega jako veliko zubo.

Da se zločinci zamorejo izročiti sodniji, sklenil je podpisani odbor, da tistemu, koji zamore o njih kaj gotovega in natančnega povedati, 50 goldinarjev v gotovem denarji in plača, kar se potem potu obče razglasi

V Žavci, dne 14. jul. 1884.

Odbor

južnoštirskega hmeljarskega društva
v Žavci.

2-2

Oznanilo.

Na deželskejši in vinorejskejši šoli vrši se letošnji II. viničarski kurz od 21. do 26. julija t. l. Udeležiti morejo se ga udeležitelji I. viničarskega kurza, ki je bil letos spomladi; naj se v pondeljek 21. julija ob 8. uri zjutra oglasijo na vinorejskejši šoli.

Vsak udeležitelj dobi na den 1 fl. podpore iz deželne blagajnice.

V Mariboru dne 7. julija 1884.

Ravnateljstvo deželskejši in vinorejskejši šole.

H. Kalman,
ravnatelj.

Učiteljske službe.

Sledeče učiteljske službe se oddajo s 1. novembrom t. l.:

A. V šolskem okraji Ljutomerskem.

1. Na trirazredni v III. plačilni vrsti stoječi ljudski šoli za deklice v Ljutomeru podučiteljska, na dvorazrednih v IV. plačilni vrsti stoječih šolah.

2. V Veržeji.

3. V Cezanjevcih povsod podučiteljska, vse tri definitivno ali provizorično.

4. Na dvorazredni v IV. plačilni vrsti stoječi ljudski šoli pri Malejnedelji podučiteljska, definitivno.

B. V šolskem okraji Zgornje Radgone.

5. Na enorazredni ljudski šoli na Šavnici v IV. plačilni vrsti, učiteljska, s prostim stanovanjem, definitivno ali provizorično.

V nemškem in slovenskem jeziku v govoru in pisanji popolnoma zmožni prositelji naj svoje prošnje do 15. avgusta t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih vložijo.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru

dne 3. julija 1884.

Predsednik:

Premmerstein.

1-2

1-3

Oznanilo.

Andrej Rebenšek, posestnik in mizar v trgu Vojniku, daje na znanje, da ima svoje posestvo urb. štev. 24 ad Magistrat Hocheneegg, obstoječe iz 1 oral. 524 □sežnjevev pod roko in prostovoljno na prodaj, to pa celo ali po parcelah.

Cena in kupni pogoji se izvedó pri lastniku. Naj se pri njem oglašajo.

Vojnik dne 6. jul. 1884.

Andrej Rebenšek,
mizar.

1-3

1-3

Kovačnico išče

nekdo in jo želi v najem dobiti. Kovačnica mora biti na dobrem mestu. Ponudbe naj se naznanijo opravištvu „Slov. Gosp.“

Živinski in kramarski sejem

bo pri sv. Mohorji v Rodnah dne 22. t. m., to je na Marije Magdalene dan; kupci in prodajalci so obilno povabljeni.

V J. Leon-ovi zalogi

se bodo dobivale:

Velike egiptovske sanjarske bukve

po starih egiptovskih in arabskih pismih.

Na 230 strani bodo obsegale:

Predgovor, — uprava avstrijsko-ogerske številne loterije, — na kaj se mora pri stavbi posebno paziti? — Dobitki in razna srečanja — štampiljina za dobitke — loterijski cenovnik ali tarifa — tablica, ki kaže koliko amb in trn obsegajo 90 števil. — 2800 razkladanj sanj z dotičnimi številkami za srečanje — za 90 števil sanje v podobah — kazalo srečnih in nesrečnih dni — tablica ki kaže, ktere številke se morajo staviti in razlaganje sanj v podobah.

Najnovjši natis

pomnožen z številnimi, podučnimi napeljavami in s prerokovanjem iz zvezd ali z mesečnim listom za oba spola.

Velja samo 30 kr. mehko vezana.

☛ Po pošti 5 kr. več. ☛

☛ Kdor se jih deset naroči, dobi 11. po vrh. ☛

Pri Jan. Leonu v Mariboru šolske ulice 2,

se dobiva papir in kouvete za pisma z lepim natisom

„Pozdrav z Maribora“
tudi v nemškem jeziku.

☛ 30 komadov za 15 kr. ☛

Tiska se pa tudi, če kdo 50 pisem in 50 kouvertov naroči, pozdrav od vsacega kraja.

4-6

Mlatilnice,

slamoreznice in žitočistilne
stroje prodaja po strogo fa-
briški ceni

J. C. Demscher

Železnike, (Oberkrain.)

V katoliški bukvarni v Ljubljani

se dobivajo podobice Matere Božje na lepem papirji, na kterih so natisnjene molitve, ki se po vsaki tihi sv. meši z mešnikom opravljajo.

100 podobice velja 3 gld.

2-3

Gospodarske mašine

priporoča

J. Pfeifer v Hočah

(Kötsch, Südbahn, Steiermark),

mlatilnice, ročne pa tudi da jih druge sile gonijo, s posebno napravo za čisto mlačenje, za kar je 1 delavca treba, trijere, ki izvejajo kokol, grašico, grah vsake velikosti. rezne mašine najnovejšega stroja, koruzolušnike, škropilnice za gnojnico, drozgalnice, preše za droži, samopisne tiskarnice, orodje vsake vrste, šivalnice, izvrševanje iznajdeb, izdelovanje vsakojakih modelov.

☛ Popravila po ceni. Poročstvo 3 leta za vsako mašino. ☛

5-10

Podobarski in pozlatarski ateljé

A. L. GOETZL

v Rožnih ulicah št. 21. v Ljubljani

priporoča čč. duhovščini, že izdelane, na platno slikane Križeve pote, po jako nizki ceni; priporoča se tudi gorke za vsa cerkvena dela, spričevala duhovnih in c. kr. uradov. leže dovolj na razpolaganje.

1-3